

Koncern (Policypublikationer, Ledning, Riktlinjer)

Mutbrottpolicy

Syfte

Lernia vill verka för ett sunt affärsklimat där Lernia uppträder som ansvarfull aktör gentemot kunder och samarbetspartners och där inte Lernias anställda och uppdragstagare påverkas att agera till nackdel för företaget genom att ge eller ta emot otillåtna förmåner.

Beskrivning

Lagstiftningen

Reglerna kring mutbrott finns i Brottsbalkens 10 kapitel. Det handlar om brotten:

- Tagande av muta 10 Kap 5a§
- Givande av muta 10 Kap 5b§
- Vårdslös finansiering av mutbrott 10 Kap 5d§
- Handel med inflytande 10 Kap 5e§

Lernia följer Näringslivskoden

Institutet mot mutor, IMM, har i september 2012 gett ut en kod om gåvor, belöningar och andra förmåner i näringslivet, den så kallade Näringslivskoden. Koden omfattar alla bokföringsskyldiga företag, inklusive offentligt ägda bolag, och omfattar alla typer av förmåner.

Koden är i princip strängare än brottsbalkens regler varför den som följt koden ska kunna räkna med att förfarandet är straffritt.

Lernias styrelse och ledning har beslutat att Lernia ska följa Näringslivskoden.

Syfte med Näringslivskoden att vägleda företag i frågor om hur gåvor, belöningar och andra förmåner i näringslivet får användas för att främja företagets verksamhet. Med stöd av koden ska företag kunna bedöma vad som utgör en tillåten förmån, vad som kan utgöra en otillåten förmån och hur företag bör förhålla sig för att inte bryta mot god sed i affärlivet.

Näringslivskodens innehåll

Koden innehåller regler till vägledning kring:

- Hur företaget ska agera för att undvika att lämna otillåtna förmåner
- Hur företaget ska se till att dess anställda eller uppdragstagare tackar nej till och/eller öppet redovisar erbjudna förmåner som riskerar att avvika från koden
- Hur företaget ska utöva kontroll över samarbetspartners för att undvika att dessa lämnar eller tar emot otillbörliga förmåner för företagets räkning

I korthet innebär Näringslivskoden:

- att alla förmåner som är beteendepåverkande i normalfallet ska bedömas som otillåtna
- att det finns anledning att iaktta särskild försiktighet när det gäller förmåner till personer i offentliga organ
- att frågan om en förmån är otillbörlig avgörs mot bakgrund av alla betydelsefulla omständigheter i det enskilda fallet, t ex
 - förmånens värde
 - om samma person får flera förmåner

- mottagarens position (Att erbjuda förmåner till anställda i offentliga organ som beslutar i pågående ärenden vid myndighetsutövning eller offentlig upphandling rörande företaget är otillåtet),
- förmånens art
- formerna för erbjudandet, t ex kretsen av mottagare och att erbjudandet är öppet och riktas direkt till personens organisation
- att penninggåvor och liknande inte får förekomma
- att dold provision eller kickback till anställd eller uppdragstagare (dvs. annan än företaget) inte får förekomma
- att förmåner till personer hos företag kan vara tillåtna om de sker öppet, är måttfulla, och förmånerna inte heller i övrigt är sådana att den typiskt sett kan anses vara beteendepåverkande
- att ett evenemang som riktar sig till en större krets av personer hos kundföretag kan vara tillåtet om det är till nytta i tjänsten för den som deltar i evenemanget och i övrigt inte är extravagant, dock att parter i affärsförhandlingar bör vara mer återhållsam med sådana evenemang.

Näringslivskoden i sin helhet

Koden i sin helhet finns att hämta på IMM:s hemsida. <http://www.institutetmotmutor.se/naringslivskod>

Vilka gåvor eller förmåner kan jag erbjuda eller lämna utan att riskera mutbrott?

De principer som finns i Näringslivskoden ger vägledning. Se sammanfattning ovan och vid behov koden i sin helhet på IMM:s hemsida.

Exempel på ytterligare förmåner som de som företräder Lernia ska undvika att ta emot eller ge bort:

- Penninggåvor i kontanter, värdepapper och liknande
- Penninglån på särskilt gynnsamma villkor
- Borgensåtaganden eller skuldtäckning
- Köpeskillning eller fordran, amortering eller ränta som efterskänks
- Bonusarrangemang av olika slag t.ex. vid varuinköp eller flygresor och hotellvistelser
- om förmånen tillfaller den anställda och inte arbetsgivaren
- Rätt att använda fordon, båt, fritidsbostad eller liknande för privat bruk
- Helt eller delvis betalda nöjes- eller semesterresor
- Andra gåvor eller förmåner som inte har obetydligt värde

Institutet mot mutor anger att jul- och nyårgåvor till mottagare inom privat sektor bör hålla sig runt en procent av prisbasbeloppet.

När det gäller femtio- eller sextioårsprenter av representationskaraktär till kunder, leverantörer och andra affärskontakter anges ett maximivärde på cirka tre procent av prisbasbeloppet beträffande mottagare inom den offentliga sektorn som rimligt, under förutsättning att det inte gäller speciellt integritetskänsliga mottagare, t ex upphandlare eller någon som hanterar myndighetsutövning riktad mot Lernia. Lernia menar dels att inga som helst gåvor ska lämnas till personer inblandade i offentliga upphandlingar, dels att Lernias riktvärde för andra anställda inom det offentliga vid femtio- eller sextioårsprenter av representationskaraktär bör uppgå till högst en procent.

För situationer som inte täcks av ovanstående beskrivning finns möjlighet att ställa fråga i Ärendehanteringssystemet, se nedan.

Hur gör jag om jag får eller erbjuds en gåva eller annan förmån?

Om du erbjuds en gåva eller förmån ska du tänka på följande.

Principen om öppenhet gäller. Rådgör med din chef och ställ vid behov fråga i

Ärendehanteringssystemet för en bedömning av om förmånen får tas emot och behållas.

<http://applications.lernia.se/arende.lernia.se/Issues/Create>

Ställ frågan med ärendetyp: "Juridik/Ersättningar, gåvor och mutor".

Om någon tar emot en förmån och utan onödigt dröjsmål redovisar förmånen för Lernia innan den har kommit till användning eller på annat sätt tagits i anspråk ska mottagaren inte anses ha brutit mot policyn.

Hur agerar jag vid misstanke om mutbrott?

Det är varje medarbetares ansvar att rapportera misstänkta mutbrott till företaget. Det kan i normalfallet ske till närmaste chef. Som företag vill Lernia i största möjliga utsträckning skydda dig som anmäler från repressalier och obehag. Om situationen är sådan att du har svårt att gå till närmaste chef kan du istället rapportera via Lernias whistleblowersystem: <http://www.lernia.se/whistleblowing/>.

Frågor

Praktiska frågor kring gåvor m m kan du ställa via fråga i Ärendehanteringssystemet.

<http://applications.lernia.se/arende.lernia.se/Issues/Create>

Omfattning

Lernia

Ansvar

Alla medarbetare har ansvar för att själv undvika åtgärder eller beteenden som strider mot Näringslivskoden och som riskerar att betraktas som mutbrott.

Varje chef har ansvar för att policyn är känd bland de medarbetare han ansvarar för.

Lernia Juridik har ett särskilt ansvar för ansvar för att arbetet mot mutor hålls levande och denna policyn uppdaterad.

Uppföljning

Denna policy är föremål för årlig översyn av koncernstyrelsen.

Uppföljning görs av Lernias internrevision.

DokumentID	Datum	Ersätter	Utfärdare	Godkännare
MB005182V1	2014-01-20		David Karlström (dkarlstr)	Helena Skåntorp (hskantor)